

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра теорії права та кримінально-процесуальної діяльності факультету правоохоронної діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 09 «ОРГАНІЗАЦІЯ СУДОВИХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ»
ОПП «Правоохоронна діяльність»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 26 Цивільна безпека

Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність

Кваліфікація: бакалавр правоохоронної діяльності

Професійна кваліфікація: офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Організація судових та правоохоронних органів» є обов'язковою для вивчення ОПП «Правоохоронна діяльність». Вивчається протягом 1-го семестру на кафедрі Теорії права та кримінально-процесуальної діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни, є засвоєння майбутніми фахівцями загальної, вихідної інформації про організаційну структуру та функції органів, що здійснюють правоохоронну діяльність. Крім того, вивчення тем, що передбачені програмою, забезпечує засвоєння порядку роботи судів та правоохоронних органів, завдань, принципів їх організації та діяльності.

Основне завдання навчальної дисципліни – навчити курсантів правильно тлумачити і професійно застосовувати законодавство про статус судів, органів прокуратури, органів досудового розслідування, Державної прикордонної служби України та інших правоохоронних органів; дати курсантам чітке уявлення про те, які функції виконують дані органи, яку вони мають структурну конфігурацію та якими наділені повноваженнями, як взаємодіють один з одним, іншими державними органами, яке їх соціальне призначення. а також акцентувати увагу на місці Державної прикордонної служби України в системі даних органів.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

зміст понять «правоохоронна діяльність», «правоохоронні функції», «правоохоронний орган», «сектор безпеки», «правоохоронна система»; завдання та функції судових і правоохоронних органів; принципи організації та діяльності судових і правоохоронних органів;

вміти:

правильно застосовувати законодавчі і підзаконні нормативні акти, що регламентують організацію і діяльність правоохоронних органів, в інтересах вирішення завдань охорони державного кордону та безпеки держави; визначати обсяг прав та обов'язків персоналу правоохоронних органів в юридично значущих ситуаціях; використовувати отримані знання при вивченні інших дисциплін юридичного профілю;

ознайомитись:

з нормативно-правовими актами, які регламентують основи правової взаємодії із суб'єктами інтегрованого управління кордонами та іншими правоохоронними органами – суб'єктами правоохоронної системи

ВИКЛАДАЧ:

іккладач кафедри теорії права та кримінально-процесуальної діяльності працівник ДПСУ Богдана Семенишина-Фіголь, e-mail: danusy7777@gmail.com.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Теорія держави і права, Історія держави і права України та зарубіжних країн

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії академії.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																	Форми підсумкового контролю				
			Загальна	Аудиторна робота									Індивідуальна робота							Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік	
				Усього	лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	контрольна робота	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота	контрольна робота					модульний контроль
1	1	3	90	60	28					28		4	14		14						16		+	
Усього за дисципліну		3	90	60	28					28		4	14		14						16		+	

Основні методи навчання: МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 4.4.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-1	Здатність працювати з нормативно-правовими актами для формування знань щодо правових засад функціонування держави і основ законодавства України; правоохоронних органів України, їх сутності, основних завдань, закономірностей становлення та розвитку	МК 1.1, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ФК-2	Здатність дотримуватися правових норм, які закріплюють і регулюють суспільні відносини, що забезпечують конституційний лад, територіальний устрій держави, гарантують права та свободи громадян	МК 1.1, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ФК-3	Здатність на основі принципу верховенства права виконувати функціональні обов'язки, обумовлені специфікою правоохоронної діяльності у сферах забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави та протидії злочинності	МК 1.1, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ФК-5	Здатність виявляти причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, у тому числі корупційних, вживати заходи для їх усунення, розуміти закономірності запобіжної діяльності в Україні та світі	МК 1.1, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ФК-7	Здатність вживати заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли в наслідок учинення кримінального чи адміністративного правопорушення	МК 1.1, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ФК-10	Здатність здійснювати провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймати рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечувати їх виконання у випадках, визначених законом	МК 1.1, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ФК-11	Здатність забезпечувати охорону об'єктів державної власності та безпеку взятих під захист осіб, охорону фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності	МК 1.1, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ФК-13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності	МК 1.1, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
Компетентності за вибором навчального закладу		
ВК-2	Здатність опанувати та застосовувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, функціонування	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 4.4.

Шифр	Компетентність	Методи контролю
	підсистем побудови охорони державного кордону, способів застосування сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювання їх ефективності	
ВК-3	Здатність організувати охорону державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу, оцінювати її відповідність прогнозованому стану протиправної діяльності та діям противника, виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, діяти у складі прикордонних нарядів, проводити оперативно-технічні заходи, застосовувати заходи примусу, планувати й організувати превентивні заходи	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 4.4.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-6	Володіти достатніми навичками адаптуватися і діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки.	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7	МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3
ПРН-7	Володіти методичними навичками пошуку та аналізу новітньої інформації, навичками саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 4.4.	МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ПРН-9	Знати та розуміти правові засади функціонування держави і основ законодавства України; системи забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, основні принципи її функціонування та взаємодії його складових.	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 2.1, МН 3.1 МН 3.2, МН 4.4.	МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК3.3, МК 4.1, МК4.4.
ПРН-10	Застосовувати міжнародно-правові акти та законодавство України щодо захисту прав і свобод людини в правоохоронній сфері, керуватися принципом верховенства права при здійсненні професійної діяльності.	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 4.4.	МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ПРН-11	Застосовувати базові знання та розуміння процесуальних документів, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснення кваліфікації адміністративних правопорушень.	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 2.1, МН 3.1 МН 3.2, МН 4.4.	МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК3.3, МК 4.1, МК4.4.
ПРН-13	Планувати, організувати і здійснювати превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень, у тому числі корупційних.	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 4.4.	МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ВРН-1	Знати структуру сектору національної безпеки та оборони держави, особливості функціонування і взаємодії його складових; основи діяльності та структури міжнародних і національних організацій у сфері забезпечення безпеки державних кордонів в умовах інтеграційних процесів; події, пов'язані з історією охорони кордонів, воєн та воєнних конфліктів.	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 2.1, МН 3.1 МН 3.2, МН 4.4.	МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК3.3, МК 4.1, МК4.4.
ВРН-2	Виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби в різних умовах обстановки, розробляти відповідну документацію.	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 4.4.	МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК 3.1, МК3.3, МК 4.1, МК4.3; МК4.4.
ВРН-8	Застосовувати положення нормативно-правових актів з прикордонних питань у службовій діяльності.	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 1.4, МН 1.6, МН 1.7, МН 2.1, МН 3.1 МН 3.2, МН 4.4.	МК 1.1, МК 1.3, МК 1.4, МК 2.1, МК 2.4, МК 2.8, МК3.3, МК 4.1, МК4.4.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	№№ тем, занять та кількість годин						місяці	№ тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Історія судових та правоохоронних органів України	4	Л2	Сз2					1	1/1Л(2); 1/2Сз(2); 2/1Л(2);	6
2	Принципи правосуддя	4	Л2	Сз2					2	2/2Сз(2); 3/1Л(2); 3/2Сз(2); 4/1Л(2); 4/2Сз(2);	10
3	Судова система	4	Л2	Сз2					3	5/1Л(2); 5/2Сз(2); 5/3Л(2); 5/4Сз(2); 5/5Л(2); 5/6Сз(2); 6/1Л(2);	14
4	Прокуратура	4	Л2	Сз2					4	6/2Сз(2); 7/1Л(2); 7/2Сз(2); 8/1Л(2); 8/2Сз(2);	10
5	Державна прикордонна служба України	12	Л2	Сз2	Л2	Сз2	Л2	Сз2	5	9/1Л(2); 9/2 Л (2); 9/3Сз(4); 10/1Л(2); 10/2Сз(2);	12

6	Органи досудового розслідування	4	Л2	Сз2					6	10/3Л(2); 10/4Сз(2);	4
7	Національне антикорупційне бюро України	4	Л2	Сз2					7	Дз(4);	4
8	Служба безпеки України	4	Л2	Сз2							
9	Національна поліція	8	Л2	Л2	Сз4						
10	Адвокатура. Органи та установи юстиції.	8	Л2	Сз2	Л2	Сз2					
Диференційований залік		4	Дз4								
Всього		60							Всього		60

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ Теми	№ заняття	види навчальних занять, завдань	кількість годин	Найменування тем і навчальних питань	Література
1			6	Історія судових та правоохоронних органів України	2.3 -с 6-19 2.1-с. 3-13, 25-39 2.4. – с.5-35, 107-113 2.5 – с.5-63. 2.6- с. 15-19 2.7 – с. 5-10 2.8 – с. 6-38 3.11-с.5-36
	1	Лекція	2	Історичний розвиток судових та правоохоронних органів України 1. Історія становлення, правове регулювання діяльності і перспективи розвитку правоохоронних органів у правовій державі. 2. Історичні особливості формування судової системи України	
	Індивідуальна робота		1	Конспект з теми 1	
	Самостійна робота		1	1. Предмет і система курсу “Організація судових та правоохоронних органів” 2. Правоохоронна діяльність: поняття, ознаки, види. Поняття правосуддя, його ознаки 3. Система і загальна характеристика органів, що здійснюють правоохоронну діяльність.	
	2	Семінар	2	Особливості становлення та розвитку правоохоронних та судових органів в Україні 1. Формування органів, відповідальних за здійснення правосуддя. 2. Історія судоустрою України. 3. Історичні передумови розвитку прокуратури та адвокатури України. 4. Історія створення Державної прикордонної служби України.	
2			8	Принципи судової влади	2.3 -с 53-68 2.1-с. 44-60 2.6- с. 19-24 2.7 с. 29-50 2.8 – с. 58-76 3.11-с.37-72
	3	Лекція	2	Система принципів судової влади 1. Поняття та система принципів правосуддя 2. Зміст принципів правосуддя	
	Індивідуальна робота		1	Конспект з теми 2	
	Самостійна робота		1	1. Поняття, система, значення принципів правосуддя 2. Зміст принципів правосуддя	

№ Теми	№ заняття	види навчальних занять, завдань	кількість годин	Найменування тем і навчальних питань	Література
	4	Семинар	2	Характеристика принципів судової влади 1. Поняття, система принципів правосуддя та їх значення. 2. Зміст принципів правосуддя	
3			8	Судова система	2.3 -с. 20-52 2.4. – с.36-63
	1	Лекція	2	Загальна характеристика судової системи 1. Поняття загальної юрисдикції, ланки судової системи, судової інстанції 2. Система судів України.	2.1 -с. 40-53, 85-117, 2.6- с. 24-29
	Самостійна робота		1	1. Повноваження місцевих судів. 2. Повноваження апеляційних судів. 3. Повноваження Верховного суду України 4. Порядок формування та повноваження Конституційного Суду України 5. Організаційні форми, завдання суддівського самоврядування 6. Характеристика окремих форм суддівського самоврядування	2.7 – с. 50-65 2.8 – с. 77-81, 95-103, 111-136. 3.11-с.73-159
	2	Семинар	2	Склад та повноваження судів 1. Характеристика судової системи 2. Характеристика компетенції судів	2.3 -с 69-84 2.4. – с.64-89 2.1 -с. 118 2. 6 – с. 30-33
	Індивідуальна робота		1	Конспект з теми 3	2.7 – с. 70-96 2.8 – с. 81-94 3.11-с.160-260
			10	Прокуратура	2.3-с 128-154, 2.4. – с.114-160
4	1	Лекція	2	Прокуратура (загальні положення) 1. Завдання та принципи діяльності прокуратури 2. Функції прокуратури 3. Система органів прокуратури	2.5 -с. 27-42, 2.6- с. 33-43 2.7 – с. 108-120 2.8 – с.144-174, 3.5, 3.10, 3.14, 3.22
	Індивідуальна робота		2	Конспект з теми 4	
	Самостійна робота		2	1. Органи прокуратури 2. Система органів прокуратури 3. Функції прокуратури 4. Прокурорський нагляд	3.11-с.261-294

№ Теми	№ заняття	види навчальних занять, завдань	кількість годин	Найменування тем і навчальних питань	Література
	2	Семинар	2	Функції та система органів прокуратури 1. Функції органів прокуратури 2. Система і структура органів прокуратури	
5			6	Державна прикордонна служба України	
	1	Лекція	2	Статус Державної прикордонної служби як правоохоронного органу 1. Структура та повноваження Адміністрації Державної прикордонної служби України. 2. Система та повноваження органів (підрозділів) охорони державного кордону.	3.12, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 2.6 с. 67-72, 2.7 – с. 255-265
	Самостійна робота		1	1. Правоохоронні функції в системі функцій Державної прикордонної служби України 2. Структура та повноваження Державної прикордонної служби України	
	2	семинар	2	Особливості повноважень Державної прикордонної служби України 1. 1. 1. 1. Правоохоронні функції в системі функцій Державної прикордонної служби України 2. Структура та повноваження Державної прикордонної служби України	
	Індивідуальна робота		1	Конспект з теми 5	
	3	Лекція		Порядок застосування зброї, бойової техніки, озброєння, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону. 1. Озброєння військовослужбовців Державної прикордонної служби України 2. Умови й межі застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, службових собак і вогнепальної зброї 3. Застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, зброї та бойової техніки. 4. Злісна непокоря законному розпорядженню чи вимозі працівника ДПСУ або члена громадського формування з охорони державного кордону	

№ Теми	№ заняття	види навчаль- них занять, завдань	кількість годин	Найменування тем і навчальних питань	Література
	Самостійна робота		1	Загальні заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та спеціальними засобами при несенні служби з охорони державного кордону	
	4	семінар	2	Застосування зброї, бойової техніки, озброєння, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону. 1. Межі та умови застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, службових собак і вогнепальної зброї 2. Використання заходів фізичного впливу 3. Застосування спеціальних засобів та службових собак, зброї та бойової техніки 4. Злісна непокора законному розпорядженню чи вимозі працівника ДПСУ або члена громадського формування з охорони державного кордону	
	5	Лекція		Порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення, віднесених до компетенції ДПСУ 1. Справи про адміністративні правопорушення, віднесені до підслідності ДПСУ. 2. Провадження в справах про адміністративні правопорушення, віднесених до компетенції ДПСУ	
	6	семінар	2	Провадження в справах про адміністративні правопорушення, віднесених до компетенції ДПСУ 1. Порухення прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску через державний кордон України або режимних правил у контрольних пунктах в'їзду – виїзду. 2. Незаконне перетинання або спроба незаконного перетинання державного кордону України. 3. Порухення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї.	
6			10	Органи досудового розслідування	

№ Теми	№ заняття	види навчаль- них занять, завдань	кількість годин	Найменування тем і навчальних питань	Література
	1	Лекція	2	Система органів досудового розслідування 1. Поняття та види органів досудового розслідування 2. Повноваження органів досудового розслідування	2.1-с. 198-201-229 2.3 –с.183-1892 3.4 3.8
	Самостійна робота		2	1. Державне бюро розслідувань: функції, структура, повноваження 2. Вимоги, які пред'являються до осіб, що призначаються на посади слідчих та детективів	2.6 с. 43-50 2.7 – с. 178-205 2.8 – с. 230-247
	Індивідуальна робота		2	Конспект з теми 6	
	2	семінар	2	Повноваження органів досудового розслідування 1. Система органів досудового розслідування 2. Компетенція органів досудового розслідування	3.11-с.295-308
7			6	Національне антикорупційне бюро України	
	1	Лекція	2	Правовий статус Національного антикорупційного бюро України 1. Функції та структура Національного антикорупційного бюро України. 2. Повноваження НАБУ. Розмежування його повноважень з повноваженнями інших правоохоронних органів.	
	Індивідуальна робота		1	Конспект з теми 7	
	2	семінар	2	Правовий статус Національного антикорупційного бюро України 1. Система і структура Національного антикорупційного бюро України. 2. Повноваження НАБУ.	
	Самостійна робота		1	1. Моделі інституційного забезпечення протидії корупції, що існують в зарубіжних країнах 2. Система антикорупційних органів України 3. Повноваження НАБУ. Особливості правового статусу детективів НАБУ	
8			6	Служба безпеки України	2.3 -с 169-182

№ Теми	№ заняття	види навчаль- них занять, завдань	кількість годин	Найменування тем і навчальних питань	Література
	1	Лекція	2	Правовий статус Служби безпеки України 1. Завдання, система СБУ та контроль за її діяльністю 2. Кадри і повноваження Служби безпеки України 3. Оперативно-розшукова діяльність	2.4. – с.179-187 2.5-с 270-286, 367-375, 399-403 2.6 с. 50-55 2.1 с. 201-207 2.7 – с. 168-177 3.11-с.317-325
	Індивідуальна робота		1	Конспект з теми 8	
	2	семінар	2	Органи Служби безпеки України 1. Система та організація діяльності Служби безпеки України 2. Повноваження органів Служби безпеки України	
	Самостійна робота		1	1. Повноваження Служби Безпеки України 2. Оперативно-розшукова діяльність	
9			12	Національна поліція	2.3 -с 155-168 2.4. – с.161-178 2.5-с 244-251, 375-397, 2.1-с.190-198 2.6 с. 56-59 2.7 – с. 150-167 2.4 -гл. 15 2.8 – с. 176-209 3.11-с.309-316
	Індивідуальна робота		1	Конспект з теми 9	
	1	Лекція	2	Правовий статус органів внутрішніх справ 1. Органи внутрішніх справ: поняття, система, завдання. 2. Національна поліція у системі ОВС: поняття, завдання, система, принципи	
	2	Лекція	2	Правовий статус національної поліції 1. Компетенція національної поліції 2. Поліцейські заходи: види та загальна характеристика	
				Конспект з теми 8	
	Самостійна робота		4	1. Поняття та структура національної поліції 2. Повноваження національної поліції 3. Національна гвардія	
	3	семінар	4	Особливості повноважень національної поліції 1. Система, структура та завдання органів внутрішніх справ 2. Компетенція Національної поліції. Поліцейські заходи. 3. Загальний порядок застосування зброї, фізичної сили та спецзасобів.	

№ Теми	№ заняття	види навчаль- них занять, завдань	кількість годин	Найменування тем і навчальних питань	Література
10			12	Адвокатура. Органи та установи юстиції.	
	1	Лекція	2	Організація адвокатури та органів юстиції 1. Організація адвокатури 2. Система органів та установ юстиції	2.3 -с 111-127,193-224 2.4. – с.188-208 2.5 -с 178-186 2.1 с. 230-253
	Індивідуальна робота		1	Конспект з теми 10	2.4 -гл. 14 2.6 - с. 73-87.
	Самостійна робота		2	1. Функції адвокатури, зміст адвокатської діяльності. 2. Порядок роботи, компетенція адвоката	2.7 – с. 132-148, с. 213-231
	2	Семінар	2	Адвокатура 1. Види, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури. 2. Правовий статус адвоката. 3. Система виконання судових рішень	2.8 – с. 258-290 3.11-с.324-367
	3	Лекція	2	Нотаріат 1. Органи нотаріату: поняття, система. 2. Порядок роботи, компетенція нотаріусів	2.6 с. 89-92
	4	Семінар	2	Органи та установи юстиції 1. Поняття нотаріату. Право на заняття нотаріальною діяльністю 2. Нотаріальні дії.	
Диференційований залік			4		
Разом за семестр			90		
Усього			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

а) Акти Верховної Ради України

- 1.1 Конституція України 28 червня 1996 р. (із змінами від 02. 06. 2016 р.)
- 1.2 Закон України “Про судоустрій і статус суддів ” від 02.06.2016
- 1.3 Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 ст. 38-41.
- 1.4 Закон України " Про адвокатуру та адвокатську діяльність"від 05.07.2012
- 1.5 Закон України “Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави” від 19 червня 2003 року
- 1.6 Закон України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів" від 23 грудня 1993 р. № 3781-ХІІ.
- 1.7 Закон України "Про державний кордон України" від 4 листопада 1991 р. № 1777-ХІІ.
- 1.8 Закон України "Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб" від 4 березня 1998 р. № 160/98-ВР.
- 1.9 Закон України "Про державну податкову службу в Україні" від 4 грудня 1990 р. № 509-ХІІ.
- 1.10 Закон України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві" від 23 грудня 1993 р. № 3782-ХІІ.
- 1.11 Закон України "Про національну поліцію України".
- 1.12 Закон України "Про нотаріат " від 2.09.1993, із змінами від 24.03.98, 11.05.2000, 19.10.2000//ВВР 1993 № 39. Ст.383
- 1.13 Закон України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" від 20 грудня 1991 р. №2011-ХІІ.
- 1.14 Закон України “Про Вищу раду юстиції” від 15.01.1998 № 22/98-ВР..
- 1.15 Закон України “Про військову службу правопорядку у Збройних силах України” від 7.03.2002 № 3099-ІІІ
- 1.16 Закон України “Про державну виконавчу службу” від 24.03.1998 р. № 202/98-ВР.
- 1.17 Закон України “Про Державну прикордонну службу” від 03.04.2003 року
- 1.18 Закон України “Про прикордонний контроль ” від 05.11.2009 року
- 1.19 Закон України “Про Конституційний Суд України від 16.10.1996//Голос України.-22.10.1996.-№ 199.
- 1.20 Закон України “Про контррозвідувальну діяльність” від 26.12.2002 р.
- 1.21 Закон України “Про оперативно - розшукову діяльність” від 18.02.1992 рЗакон України “Про основи національної безпеки України” від 19.06.2003 р.
- 1.22 Закон України “Про прокуратуру” від 5 листопада 1991 р.
- 1.23 Закон України “Про розвідувальні органи” від 22.03.2001 р. із змінами 22.08.2001 р.
- 1.24 Закон України “Про Службу безпеки України” від 25.03.92 р
- 1.25 Закон України “Про Національну гвардію України” від 13.03.14 р.

б) Акти Президента України

- 1.26 МУказ Президента України від 22 жовтня 1998 року N 1172/98 “Про контроль за діяльністю Служби безпеки України”

1.27 Положення про забезпечення здійснення контролю Президента України за діяльністю військових формувань. Затверджено Указом Президента України від 30 січня 2007 року N 49/2007 // <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

в) Акти Кабінету Міністрів України

1.28 Концепція інтегрованого управління кордонами. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2010 № 2031-р.

1.29 Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 533

1.30 Постанова Кабінету Міністрів України "Про Національне центральне бюро Інтерполу" від 25 березня 1993 р. № 220.

1.31 Правила застосування спецзасобів військовослужбовцями ВСП у ЗСУ під час здійснення службових обов'язків. Затверджені Пост. Кабінету Міністрів Укр. від 18. 01. 2003 № 83 // Офіційний вісник. – 2003. - № 4. – ст. 155.

г) Міжвідомчі та відомчі акти

1.32 Спільна вказівка Генеральної прокуратури, МВС, СБУ, МО, ДМС, ДПдТС, ДПСУ, ДПнтС, ДССТ від 30 травня 2011 р. Про порядок надіслання повідомлень щодо закриття кримінальних справ, у яких судами надавалися дозволи на проведення окремих слідчих дій або оперативно-розшукових заходів, адміністратору Єдиного державного реєстру судових рішень. Інструкція про порядок організації та здійснення заходів власної безпеки військовослужбовців і працівників ДПСУ та їх близьких родичів: Затверджено Наказом Адміністрації ДПСУ № 354 від 28.04.2004.

1.33 Наказ Адміністрації ДПСУ Про організацію та здійснення огляду транспортних засобів і вантажів № 260 від 22 квітня 2011 року.

1.34 Інструкція про порядок виконання європейських конвенцій з питань кримінального судочинства. Затверджена наказом Мін'юсту України. Генпрокуратури України, СБУ, МВС України, ВС України, Державної податкової адміністрації України, Державного департаменту України з питань виконання покарань від 29 червня 1999 р. № 34/5/22/ 103/512/326/73.

1.35 Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів. Затверджена наказом МВС, Генпрокуратури, СБУ, Держкомкордону, Держмиткому, Державної податкової адміністрації України від 9 січня 1997р. № 3/1/2/5/2/2.

1.36 Про заходи щодо створення Військової служби правопорядку у ЗСУ: Наказ МО Укр. від 12.06.2002 № 198. // <http://www.mil.gov.ua>.

д) Накази Генерального прокурора України

1.37 Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів Службою безпеки, органами охорони державного і митного кордонів України. Наказ від 5 квітня 2000 р. № 4.

1.38 Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами Служби безпеки України, які проводять оперативно-розшукову діяльність. Наказ від 17 вересня 1999 р. № 2.

є) Міжнародно-правові документи

- 1.39 Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми та експлуатацією проституції третіми особами. Ухвалена резолюцією 317 (IV) Генеральної Асамблеї ООН. Прийнято 21 березня 1949 р. Приєднання — 15 листопада 1954 р.
- 1.40 Конвенція про злочини та деякі інші акти, що вчинюються на борту повітряних суден. Прийнято 14 вересня 1963 р. Приєднання — 21 грудня 1987 р. (із застереженнями).
- 1.41 Конвенція про заходи, спрямовані на заборону й запобігання незаконному ввезенню, вивезенню та передачі права власності на культурні цінності від 14 листопада 1970 р. Ратифіковано 10 лютого 1988 р.
- 1.42 Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден від 16 грудня 1970 р. Ратифіковано 27 грудня 1971 р. (із застереженнями).
- 1.43 Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації. Прийнято 23 вересня 1971 р. Ратифіковано 16 січня 1973 р.
- 1.44 Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників. Прийнято 17 грудня 1979 р. Приєднання — 8 травня 1987 р. (із застереженнями).
- 1.45 Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, що обслуговують міжнародну цивільну авіацію, який доповнює Конвенцію про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації, прийняту в Монреалі 23 вересня 1971 р. Прийнято 24 лютого 1988 р. Ратифіковано 20 лютого 1989 р.
- 1.46 Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства. Прийнято 10 березня 1988 р. Ратифіковано 17 грудня 1993 р.
- 1.47 Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом. Прийнято 8 листопада 1990 р. Ратифіковано 17 грудня 1997 р. (із застереженнями).
- 1.48 Конвенція про правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах. Прийнято 22 січня 1993 р. Ратифіковано 10 листопада 1994 р. (із застереженнями).
- 1.49 Протокол до Конвенції про правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах (СНД). Прийнято 28 березня 1997 р. Ратифіковано 3 березня 1998 р. (із застереженнями).

ж) Постанови Пленуму Верховного Суду України

- 1.50 Постанова Пленуму Верховного Суду України "Про застосування законодавства, що забезпечує незалежність суддів" від 12 квітня працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у судочинстві" від 19 червня 1999 р. № 10.
- 1.51 Постанова Пленуму Верховного Суду України "Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя" від 1 листопада 1996 р. № 9.

1.52 Про стан здійснення правосуддя у 2002 р. і завдання на поточний рік: Постанова Верховного Суду, Президії Ради суддів, Колегії Державної судової адміністрації України. від 12.03.2003 N 17

1.53 Про затвердження персонального складу Науково-консультативної ради при Верховному Суді України: постанова Президії Верховного суду України від 14.01.2003 № 2 //Вісник Верховного Суду України", N 1 (35), січень - лютий 2003 р.

з) Рішення Конституційного Суду України

1.54 Рішення Конституційного Суду України у справі про Касаційний суд України від 11 грудня 2003 року

1.55 Рішення КСУ від 21.05.2002 (Справа про Закон України "Про вищу раду юстиції" //Вісник господарського судочинства 2002. № 3 с. 54 – 69

1.56 1996 р. № 4.

1.57 Постанова Пленуму Верховного Суду України "Про застосування законодавства, що передбачає державний захист суддів, 2.

2. Базова

2.1 Судові та правоохоронні органи України / В. Т. Нор, Н. П. Анікіна, Н. Р. Бобечко. К.: Ін Юре, 2010. - 240 с.

2.2 Організація судових та правоохоронних органів: Підручник для студентів юрид.спец. ВНЗ / І.Є.Марочкін, Л. М. Москвич, П. М. Каркач, – Харків: Право 2014- 448 с.

2.3 Філіппов С. О. Організація судових та правоохоронних органів: Практикум / Хмельницький: НАДПСУ, 2009 – 112 с.

3. Допоміжна

3.1 В. Грохольський Проблеми конституційного принципу верховенства права та практика його реалізації // Вісник Одеського ін-ту внутрішніх справ . -1999, №1

3.2 В. Стефанюк Судовий контроль у сфері державної влади // Вісник Верховного суду України. - 1999. '№4(14).

3.3 В. Шишкін Змагальність — принцип судочинства в демократичному суспільстві/Право України. - 1999, № 2.

3.4 Взаємодія органів дізнання зі слідчими військових прокуратур при провадженні розслідування // Право України. – 2000. - №3.

3.5 Гарник М. Роль прокуратури у судовому захисті прав людини //Вісник прокуратури 2002 № 1

3.6 Д. Притика. Судова незалежність: етика і проблеми корупції // Право України . - 2000, № 6.

3.7 Ромовська З. Закон України "Про адвокатуру": ремонт чи повна реконструкція? //Право України. - 2000.- №11

3.8 І. Рогатюк Обвинувачення та принцип презумпції невинуватості при провадженні досудового слідства// Право України. - 2001, № 10.

3.9 Л. Григор'єва Принцип незалежності судової влади та гарантії судового захисту прав і свобод людини і громадянина // Вісник ВС України - 1999, № 4.

3.10 Н. Мельников. Прокурорская власть // Государство и право. - 2002. - № 2 с. 14

3.11 Організація судових та правоохоронних органів: Підручник для студентів юридичних спец. вnz/ І. Є. Марочкін, Н. В. Сибільова, В.П. Тихий та ін.; - 2 –ге вид. – Харків: Одисей, 2011. – 376 с.

3.12 Потапчук Є. М., Філіппов С. О. ДПСУ в системі інститутів сектору безпеки // Науковий вісник Державної прикордонної служби України: Науково-практичний альманах. – 2008. - № 3. – С. 42-49.

3.13 Р. Стасюк Роль адвоката у захисті прав та законних інтересів громадян та юридичних осіб у судах //Юридична Україна. –2003. - № 1. – С. 79-82

3.14 С. Матієк. Функція підтримання обвинувачення в системі функцій прокуратури //Вісник прокуратури. - 2002. - № 1.

3.15 Сердюк В.В. Реформування військових судів: порівняльні аспекти і пропозиції //Вісник Верховного Суду України, 2002 № 3 с. 24

3.16 Филиппов С. А. Оптимизация взаимодействия в рамках правоохранительной системы в интересах эффективной борьбы с современными вызовами и угрозами // О развитии взаимодействия правоохранительных органов-государств-участников СНГ в борьбе с преступностью, международным терроризмом и иными проявлениями экстремизма. - Сборник материалов. Минск: Исполком СНГ, 2004. - С. 152-155.

3.17 Філіппов С. О. Доктринальні погляди на зміст та обсяг головних правоохоронних функцій // Науковий вісник Державної прикордонної служби: Науково-практичний альманах. – 2005. – № 1.- С. 50-53.

3.18 Філіппов С. О. Державна прикордонна служба України в системі кримінологічного попередження незаконної міграції та пов'язаної з нею злочинності: Матеріали міжвідомчої науково-практичної конференції. 8 грудня 2005 року – Хмельницький: НАДПСУ, 2006. – С. 77-83

3.19 Філіппов С. О. Удосконалення правових механізмів боротьби з тероризмом // Науковий вісник Державної прикордонної служби: Науково-практичний альманах. – 2005. – № 4.- С. 28-31.

3.20 Філіппов С.О. Особливості правового статусу Військової служби правопорядку // Науковий вісник Державної прикордонної служби: Науково-практичний альманах. – 2006. – № 1.- С. 39-43.

3.21 Філіппов С. О. Механізм реалізації кримінально-правової політики у військових формуваннях та правоохоронних органах // Науковий вісник Державної прикордонної служби України: Науково-практичний альманах. – 2009. - № 1. – С.15-20.

3.22 Функції прокуратури П.В. Шумський, О.М. Литвак. – Хмельницький, 1998.

3.23 Щербатих В. «Створення військової поліції України – умова становлення військово-правоохоронної сфери //Право України. 2001.- №5.- С. 34 – 35.

• 3.24 Організація судових та правоохоронних органів: Підручник для студентів юрид.спец. ВНЗ / І.Є.Марочкін, Н.В.Сибільова, В.П. Тихий, - 2 ге вид. – Харків: Одисей, 2011- 376 с.

3.25 Правоохоронні органи / Молдован В.В. – К., 1998;

3.26 Судова влада і правоохоронна система в Україні / Фіолевський Д.П. – К.: «Кондор», 206-322 с.

3.27 Тимченко С. М. Судові та правоохоронні органи. Навчальний посібник. - К. :Центр навчальної літератури, - 2004

3.28 Суд, правоохоронні та правозахисні органи України / В. С. Ковальський (керівник авторського колективу). – К.: Юрінком Інтер,2005.

4. Інформаційні ресурси в інтернет (інтранет)

- 4.1. <http://www.zakon.rada.gov.ua> – Верховна Рада України, нормативні акти
- 4.2. <http://www.kmu.gov.ua/> - Урядовий портал.
- 4.3. www.scourt.gov.ua – Верховний Суд України
- 4.4. <http://www.ccu.gov.ua/> - Конституційний суд України
- 4.5. www.nbuv.gov.ua - Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського
- 4.6. <http://jur-academy.kharkov.ua/освіта/бібліотека/> - бібліотека Національної Юридичної академії ім. Ярослава Мудрого
- 4.7. <http://dpsu.gov.ua/ua> - Офіційний сайт Державної прикордонної служби України
- 4.8. <http://pidruchniki.ws> - українські підручники
- 4.9. http://10.241.24.195/page_lib.php - С.Г. Кашперук. Основи криміналісти. Курс лекцій: Навчально-методичний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України, 2010. – 109 с.
- 4.10. Модульне середовище [Електронний ресурс] – <<http://10.241.24.9/>>.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний